

ZAMYŠLENÍ NAD KOMUNIKOVÁNÍM STATISTIKY V MÉDIÍCH

psy 717 – Statistická analýza dat

Jindřiška Pořízková

65662, PSY-ZUR

JS 2010

Pro vypracování této seminární práce jsem si zvolila článek s názvem „Průzkum: Lidé se nejčastěji berou, aby měli děti“. Jedná se o zprávu zveřejněnou v lednu tohoto roku na serveru tyden.cz, jež shrnuje výsledky průzkumu nazvaného „Partnerství, manželství a rodičovství“, který provedlo Centrum pro výzkum veřejného mínění (CVVM) v listopadu 2009 na vzorku 1082 lidí starších 15 let.

Článek shrnuje závěry průzkumu týkající se plánů respondentů na uzavření manželství a důvodů, které je k plánování, resp. neplánování sňatku vedou, dále závěry týkající se ideálního počtu dětí v rodině, ideálního věku muže a ženy při narození prvního dítěte, důležitosti životních cílů a souhlasu s některými výroky o partnerství a rodičovství.

Z článku vyplývá, že naprostá většina respondentů (70 %) vidí ideál v modelu rodiny se dvěma dětmi. Tento názor převládá v české společnosti dlouhodobě. Naopak lze za posledních pět let pozorovat výraznou změnu, pokud jde o představy veřejnosti týkající se ideálního věku při narození prvního dítěte. Stále více lidí si totiž myslí, že žena by měla mít své první dítě až ve věku od 25 do 29 let.

Pokud jde o prioritu životních cílů, je pro většinu lidí nejdůležitější trvalý partnerský vztah. Na druhém místě je přání mít děti a následuje úspěch v zaměstnání. Existují však názorové rozdíly mezi pohlavími, protože pro ženy je nejdůležitější mít v životě děti. Ty jsou u mužů až na třetím místě.

Zdrojem, ze kterého článek vychází, je tisková zpráva CVVM o provedeném průzkumu. V rámci samotného průzkumu CVVM byl jako metoda sběru dat použit osobní rozhovor tazatele s respondentem. Odpovědi byly zaznamenávány do standardizovaného dotazníku. V tiskové zprávě, kterou CVVM zveřejnilo na svých stránkách, jsou získaná data u každé z otázek znázorněna v přehledných tabulkách a grafech.

Text článku se skutečně drží daných faktů a uvádí stručný a vcelku objektivní souhrn předmětné studie. Vzhledem k tomu, že rozsah studie zveřejněné na stránkách CVVM je celkem 9 stran (včetně tabulek a grafů) a článek na serveru tyden.cz je text jen o málo delší než 1 normostrana, je zřejmé, že řada informací uvedených ve studii byla vypuštěna. Článek si samozřejmě nedělá nárok na to, že by musel vyjmenovat všechny zjištěné údaje a vyvozené závěry. Dle mého názoru byly vybrány všechny nejdůležitější otázky. Na druhou stranu je třeba říci, že kdyby např. u sdělení, že „děti skončily u mužů až třetí za úspěchy v práci“ nebyla vynechána úvaha, že „to nemusí být nutně projevem mužského egoismu, ale možná spíše zodpovědnosti za materiální zajištění rodiny“, jak je to uvedeno ve studii, mohlo by to přispět k lepšímu chápání této statistiky. Stejně tak je škoda, že byla vypuštěna informace o vývoji postojů k partnerství a rodičovství. Studie např. uvádí, že od roku 2003 se výrazně snížila podpora výroku o důležitosti manželství pro výchovu dětí. Je však možné, že zmínka o této skutečnosti byla vynechána záměrně, neboť se autorům článku příliš nehodila – mohl by totiž vzniknout dojem, že je v rozporu s titulkem článku, tj. „lidé se nejčastěji berou, aby měli děti“.

V ostatních ohledech se článek důsledně drží textu studie (místy používá i stejné formulace), a to až striktně. Podle mého názoru, je až na škodu, že nepřináší nějakou vlastní myšlenku, nové propojení či zamyšlení se nad výsledky výzkumu. Prospělo by to čtivosti i autorské originalitě článku.

Na druhou stranu je třeba uznat autorům článku vylepšení formální stránky studie v grafické komunikaci. Pro grafické znázornění statistických údajů bylo sice vybráno jediné téma článku, a to důvody pro plánování, resp. neplánování sňatku, ale na rozdíl od studie, kde jsou tyto údaje uvedeny v tabulce (jednotlivé důvody jsou vyjmenovány v pořadí podle klesající četnosti odpovědí s údajem příslušného procenta v závorce), jsou pod článkem na serveru tyden.cz znázorněny pomocí sloupcového grafu, který je na první pohled mnohem přehlednější.

Celkově lze říci, že článek shrnuje původní výzkumnou zprávu velmi přesně a objektivně. Nesnaží se vnutit čtenáři žádnou zavádějící interpretaci, ale nepřináší ani nic vlastního. Jedná se tedy o zkrácení studie pro „líné čtenáře“. Což je v pořádku a je to zpravodajská služba zaneprázdněnému čtenáři. Další výhrad nemám, statistiky studie jsou v článku prezentovány přesným a přehledným způsobem a je citován jejich zdroj.

Zdroje:

Průzkum: Lidé se nejčastěji berou, aby měli děti. (staženo 16/04/2010) ČTK 12/01/2010. Dostupné z http://www.tyden.cz/rubriky/domaci/pruzkum-lide-se-nejcastěji-berou-aby-meli-deti_154894.html

Centrum pro výzkum veřejného mínění: *Partnerství, manželství a rodičovství.* (staženo 16/04/2010) CVVM 12/01/2009. Dostupné z http://www.cvvm.cas.cz/upl/zpravy/100993s_ov100112.pdf